

da fra det at have gjort „Noget“ søge sin Berettigelse til ikke at gjøre „Mere“. Det er netop denne Betragtning, der gjør det nødvendigt og ønskeligt, at Forsvarssagen bliver tagen under en samlet Overveelse, thi kun derved vil det blive muligt at overse, hvilke finansielle Byrder der kommer til at hvile paa Befolkningen, og jeg tillader mig at tro, at det for ærede Medlemmer, der sidde i denne Sal, og Mange udenfor, som have en varm og levende Interesse for Forsvarssagen, dog er et Spørgsmaal, der ikke er ganske uden Betydning, hvilke finansielle Offre Forsvarssagens Gjennemførelse kræver. Naar jeg iøvrigt har været med til Subsidiært at foreslaa at vise Lovforslaget tilbage til Udvalget, saa var det, fordi jeg tænkte mig Muligheden af, naaget jeg gjerne skal indbrømme, at denne Mulighed ligger meget fjernt, at Forhandlingerne her i Thinget maatte kunde føre til det Resultat, at Flertallet selv kunde ønske at faae Leilighed til at gjøre en Tilspøining i Betænkningen om den Retning, hvori det mener, at Forsvarssagens Løsning bør gaa; men efter den Retning, Forhandlingerne nu have taget her i Thinget, anser jeg dette for fuldstændig umuligt. Jeg skal ikke nærmere gaa ind paa den Kritik, som det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds anvendte paa Kommissionens Sammensætning, og navnlig den Rolle, som det ærede Medlem mente, at Vænstreførerne vilde komme til at spille i den. Dette berører jo forsaavidt ikke mig personlig, men det gjør Forslaget, og jeg kan ikke se Andet, end at ogsaa denne Kritik gik noget ud over den Grændse, jeg vil anvende paa Andre, og som jeg ønsker der skal anvendes overfor mig. Jeg tror dermed ogsaa at have imødegaaet de Bemærkninger, som bleve fremsførte igaar af det ærede Medlem fra Middelfart; og til dette ærede Medlem skal jeg endnu tilføie, at, hvis jeg havde fremsat det Forslag, det ærede Medlem fremkom med igaar, om at nedsætte en parlamentarisk Kommission, saa vilde det have ført til det Selvsamme, som han anser over, at jeg har været med til, nemlig Lovforslagets Henlæggelse. Den ærede Krigsminister udtalte forleden Dag paa Regjeringens Begne, at forsaavidt den af mig stillede Dagsorden skulde blive vedtagen, vilde Regjeringen bringe den deri nedlagte Tanke til Udførelse; men den høitærede Minister indledede sin Erklæring med at sige, at, naar Regjeringen ikke hidtil havde bragt den i Anvendelse, var det vel omtrent af saadanne Hensyn som dem der bleve udtalte af det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds (Thomsen). Jeg beklager at maatte udtale, at den

Tilslutning, Regjeringen derved har givet Tanken, er bleven i en væsentlig Grad svækket, thi hvis Regjeringen ikke skulde have mere Tro til, at der kommer noget Godt ud af en saadan Kommission end det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds, saa vilde jeg i Regjeringens Sted ikke forsøge den Vej. Men saa kommer jeg tilbage til det Spørgsmaal, som jeg tillod mig at gjøre i Onsdags, og som endnu er forbleven ubesvaret: Ud hvilken Vej tror Regjeringen at kunne fremme Sagen, thi hvile kan den ikke. Men jeg spørger tillige, hvad kan det nytte, at man her diskutere Spørgsmaalet om, hvor Ansvar ligger for, at Forsvarssagen ikke fremmes? Vil det kunne nytte, naar Fædrelandet er gaaet til Grunde, fordi man i Farens Stund ikke var istand til at værne om dets Tilværelse, at der saa er lagt et Materiale tilrette i Folkethingstidenben i 1883 til Brug for den historiske Forskning, naar den strider til en Undersøgelse af, hvor Skylden ligger. Jeg tror, at Hovedulykken ligger i, at Forsvarssagen er bleven et politisk Spørgsmaal og for den drages ud af dette Spor, for vil den ikke blive gennemført. Miblet dertil tror jeg endnu er Nedsættelsen af en blandet Kommission, thi det betyder Forsvarssagens Neutralisering; men forøvrigt er det min Mening, at Forsvarssagen bør gennemføres.

Dahl: Naar jeg har bedet om Ordet, er det ikke med den Pretension at kunne sige noget Nytt om denne Sag, som i en Narrække er bleven behandlet og drøftet fra alle Sider. Det er kun for at udtale en Stemning, der baade i og udenfor denne Sal har Talsmænd nok, og som jeg ikke skulde have givet Udtryk, hvis ikke det ærede Medlem for Rjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Hørup) i sit Foredrag igaar havde udtalt sin Uvillie mod Sagen paa en Maade, der naturlig udæskede Indignationen til en bestemt Indsigelse. Det er ovehrovedet sørgelig karakteristisk for Behandlingen af Forsvarssagen, at der i vor Tid, som med en vis Ostentation betegner sig som Videnskabens Aarhundrede, kan fra Sagens Modstanderes Side reises saa stærke Indsigelser mod den Betydning, der bør tillægges Sagskundstaben. Og kommer saa fra Mand eller Kvinde den umiddelbare Følelse for Sagen til Orde, saa søge Modstanderne at latterliggjøre denne Følelse, fordi den, som det hedder, savner de nødvendige Betingelser for at kunne domme i Sagen. Hvilke ere da disse Betingelser? Det er de politiske Betingelser, siger man, det er Storpolitiken eller, som man med større Ret kunde kalde den, Smaapolitiken,